

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Светла Георгиева Калудова - Станилова

по процедура за присъждане на академичната длъжност „доцент” по
Професионално направление 8.3 „Музикално и танцово изкуство”,
Специалност „Народно пеене и методика на преподаването му” за нуждите
на катедра „Музикален фолклор”, Факултет „Музикален фолклор и
хореография” при АМТИИ- Пловдив, обявен в ДВ №25 от 20.03.2018 г.
Кандидат по конкурса: Галя Георгиева Петрова-Киркова

Биографични данни и академично развитие:

Гл. ас. д-р Галя Петрова-Киркова е родена в гр. Генерал Тошево, обл. Добрич. Занимава се с музика от ранна детска възраст – свири на гъдулка и пее народни песни към ДМШ в с. Кардам. През 1994г. завършва СМУ „Филип Кутев” – гр Котел със специален предмет гъдулка и народно пеене. От 1994-1998г. се обучава в ОКС „бакалавър” в АМТИИ със специалност „Дирижиране на народни състави”, допълнително завършва СДК към специалност „Педагогика на обучението по музика”. В следващите две години завършва ОКС „магистър” по народно пеене и по гъдулка. През 2015г., като докторант в АМТИИ защитава успешно дисертационен труд на тема: „Музикално-фолклорното наследство в Добруджа, връзка с етно-демографското състояние и миграционните процеси” и получава ОНС „доктор” в Професионално направление „Музикално и танцово изкуство”.

Професионалният път на гл. ас. д-р Галя Петрова-Киркова започва като артист – хорист във ФА „Тракия” (1998-2001г.), вокален педагог в СУ „Любен Каравелов”-Пловдив от 2001г. и като хоноруван преподавател по гъдулка и народно пеене в ПУ „П. Хилендарски” (2008-2013г.). От 2010г.

след издържан конкурс е назначена като асистент по народно пеене в АМТТИИ, а от 2016г. за гл. асистент.

Преподавателската дейност на гл. ас. д-р Галя Петрова съответства на профила на конкурса. От 2016г. е секретар на катедра „Музикален фолклор”, участва в общо академични проекти. Дейността ѝ има и високо обществено признание, намерило израз в многобройните ѝ награди като изпълнител, педагог и като член на жури в Национални и регионални конкурси за фолклорно изкуство.

Анализ на хабилитационните материали:

В конкурса гл. ас. д-р Галя Петрова-Киркова кандидатства с:

- 15 публикации, от които една монография, 13 статии и 1 доклад, отпечатани в периодични издания след защитата на докторантския ѝ труд;

- педагогическа дейност;

- обществена активност и лични награди.

Представените хабилитационни материали отговарят на научната специалност, по която е обявен конкурса.

Научните интереси на кандидатката отразяват нейната трайна посветеност на музикалния фолклор на Добруджа (инструментален и вокален). Акцент в представените хабилитационни материали е монографическото изследване *„Музикално-фолклорните традиции и съвременни тенденции в добруджанската празнична и обичайно-обредна система”*. Чрез него се дава обстойна информация за състоянието на песенния фолклор в областта днес и връзката му с обредната система, анализират се етно-демографските процеси, дали отражение върху днешното състояние на музикалния фолклор в Добруджа. Този труд допълва редица теоретични издания на изявени етномузиколози и краеведи и привнася нова светлина в регионалните изследвания.

Основната цел е: да се покаже съществената връзка на музикалния

фолклор с обичаите и празниците в Добруджа, като устойчив елемент на традиционната култура, запазила спецификата си до днес.

В *първа глава* на труда се разглежда празничната и обичайно-обредната система в две направления:

- а) като културен феномен и
- б) ролята и мястото на музикалния фолклор в тях.

Тук народните обичаи са представени, като полифункционални, което обуславя тяхната устойчивост във времето. Регионалната изследователска теза дава отговори на въпроси, свързани с общата етно-демографска картина в национален мащаб, които са актуални за българската фолклористика. Ценна за изследването е релацията: традиция-инновации-съвременност, която представя механизмите за предаване на културното наследство, чрез приемственост в рамките на едно общество. Направената историческа ретроспекция за съхраняването на календарни и семейни празници и обичаи до днес, потвърждава устойчивостта на една традиция, отразяваща духовната същност на обществото.

В параграф 1.3. „*Музикалният фолклор в българската празнична и обичайно-обредна система*” Галя Петрова разглежда музикалния фолклор на Добруджа, като част от националните празнично-обредни практики, описани с регионалната им специфика. Отредено е специално място на народната песен, като феномен, съпътстващ празниците и обичайно-обредните комплекси, изследвана е връзката песен-обред-жанрова характеристика. Направеният теоретичен обзор на публикации (от Възраждането до най-нови краеведчески изследвания) във връзка с традиционните практики в Добруджа й дава възможност да добави информация и изведе приносите на труда.

Във *втора глава* се разглежда ролята, мястото и функциите на музикалния фолклор в системата от семейни обичаи и обреди. Централно място е отредено на сватбените обичаи и съпътстващите ги обредни

практики и ритуали, типични за Добруджа. Наративно са представени всичките етапи от подготовката на сватбеното тържество и значението им за духовното извисяване на населението. Акцент в същинската сватба е мястото и ролята на инструменталните мелодии и песни, съпътстващи ритуалите.

Важен за изследването е направеният анализ на музикалния фолклор на различните етноси (арменци, руси-староверци, турци и роми) в сравнителна характеристика с песните и инструменталните мелодии в сватбения обичай при българите. Дадената подробна информация запълва една празнота в регионалните монографически изследвания.

Със съществен принос е информацията, дадена в раздел 2.1.5. *„Съвременни тенденции в развитието на сватбената обредност в Добруджа“*. В хода на изследването се засягат тенденции, свързани с промените и развитието на сватбената обредност във времето и присъствието на музикалния фолклор в описаните ритуали. Анализирането им в отделни микрорайони на областта, показва завидно многообразие на традиционните сватбени обичаи и обреди, дължащи се на променящите се социо-културни взаимоотношения между етническите групи в областта. В обобщение се извеждат процесите, оказали своето влияние за промяна на сватбените обредни действия, които водят до следните промени:

- интензивност в протичане на обредните действия;
- отпадане на магическата символика в след сватбения цикъл; намаляване на времето за провеждане на сватбата;
- редукция на основни, обредни моменти и разместване на обредните действия.

Опирайки се на демографските, исторически, социално-икономически и културни условия на живот на отделните етнически групи, Галя Петрова прави обобщения и изводи, определящи днешното състояние на фолклорния репертоар от сватбени песни и инструментални мелодии. За

да обясни спецификата им, авторката наблюдава песенния репертоар, извежда музикални характеристики, изследва ги в културните контексти на функциониране, вглежда се в певците и общността, в спецификата на изпълнение. Тя търси жанровата характеристика, особеностите на изразните средства, тонов обхват, структура и психологическа връзка между слово и музика. Изследователският ѝ подход ѝ позволява да акцентира върху локалните белези на песенния фолклор при различните групи население, да изтъкне особеностите на изпълнителския маниер. До обобщенията и изводите тя достига вследствие на обстойна работа на терен, върху която изгражда собствения си, личен почерк на изследовател.

Трета глава е посветена на специфичното присъствие на музикалния фолклор в добруджанската празнична култура. Подреждането на празниците по християнския календар показва, че музикално-фолклорните акценти в тях са сред най-устойчивите елементи, в които се прокрадват същностните характеристики. В хода на изследването авторката констатира, че част от празничните обичайно-обредни практики отпадат след средата на XX век, както и в съвременността. Наравно с традиционните календарни, празнични практики се вменват по-нови ритуални и обредни действия, породени от чисто практическа насоченост.

Приносните моменти се свързват с анализиране спецификата и приложението на песенния фолклор в отделните празнични цикли (зимен и летен), типични за етно-демографското разнообразие в Добруджа. Приложените таблици са с доказателствена стойност. Публикуваните нотни примери са с точна и коректна нотация.

Изводите и обобщенията в монографията, доказват мястото на музикалния фолклор, като основен фактор, влияещ върху единството на различните компоненти в обичайната и празнично-обредната система в проучвания терен.

Представеният монографичен труд *„Музикално-фолклорните*

традиции и съвременни тенденции в добруджанската празнична и обичайно-обредна система” обогатява музикално-фолклорната литература и има научно-практическа стойност и принос. По изследваната тема в монографията, авторката има шест публикации.

Основната посока в представените *статии и доклади* на Галя Петрова е отново директната насоченост към проблеми, свързани с песенната фолклорна традиция на Добруджа, която тя подлага на дълбинни и съдържателни анализи.

Дейността ѝ като *преподавател* е разнообразна: В момента тя „води” индивидуални часове по народно пеене и педагогическа практика в специалностите: „Изпълнителско изкуство - фолклор” в ОКС „бакалавър” и „магистър”, „Педагогика на обучението по музика”, „Дирижиране на народни състави” и „Департамент за езикова и специализирана подготовка”. Студенти от класа ѝ по народно пеене периодично изнасят концерти и продукции на академично ниво. Успехите на нейни възпитаници са многобройни от участия в Национални конкурси и фестивали. Някои от тях са реализирали звукозаписи в престижни медии.

Художествено-творческата справка на кандидата представя:

- участия в концерти, като солист;
- лични участия в музикални проекти, радио и телевизионни предавания, в проекти на академично ниво;
- организиране и провеждане на творческа среща между студенти и ученици в НУФИ „Филип Кутев”- Котел;
- проведени класови срещи, продукции и дипломни концерти на студенти от нейния клас по народно пеене и др.

Научните интереси на кандидатката отразяват нейната трайна посветеност на Добруджа, като маркирана територия. Анализът на хабилитационните материали я представя и като отговорен преподавател.

Препоръка: Въз основа на дълбинната посветеност на кандидата върху музикалния фолклор на Добруджа, препоръчвам да разшири изследователските си интереси и в други музикално-фолклорни области.

Представените хабилитационни материали не противоречат на изискванията в ЗРАСРБ и правилника за неговото прилагане. Въз основа на цялостното описание, анализ и положителна оценка на академичното развитие и постиженията на кандидата, подкрепям гл. ас. д-р Галя Петрова-Киркова с участието ѝ в конкурса за „доцент“. Препоръчвам на Уважаемото жури да удостои гл. ас. д-р Галя Петрова-Киркова с академичната длъжност „доцент“ в Професионално направление 8.3 „Музикално и танцово изкуство“, Специалност „Народно пеене и методика на преподаването му“.

Пловдив

проф. д-р Светла Станилова:

11 юли 2018г.